

Social kontakt kommer kalvene til gode

Parvis opstaldning af kalve er et lovende alternativ til den traditionelle enkeltopstaldning. Et Ph.D. projekt har belyst betydningen af social kontakt for kalvenes adfærd og tilpasning til miljøskift. Resultaterne viser, at social kontakt i mælkeperioden øger kalvens sociale kompetencer og evne til at tilpasse sig et nyt miljø.

Inden for mælkeproduktionen er opstaldning af mælkefodrede kalve i enkeltboks udbredt. Men som andre sociale dyr har kalve en stærk motivation for kontakt til artsfæller. Et par er den mindst mulige gruppestørrelse og parvis opstaldning af jævnaldrende kalve er en oplagt mulighed for at tilgodese mælkefodrede kalves sociale behov.

Forsøg med parvis opstaldning

Effekten af parvis opstaldning på sociale interaktioner, på styrken af kalvenes sociale relationer; på deres frygtsomhed overfor artsfæller samt overfor menneskelig håndtering blev undersøgt i to forsøg.

I forsøg 1 indgik 54 kalve fra fødslen til en alder af 6 uger. De var fordelt på tre behandlinger:

- 1) parvis opstaldning (P)
- 2) enkeltopstaldning med begrænset social kontakt (snudekontakt gennem tremmer) (E).
- 3) enkeltopstaldning med begrænset social kontakt fra fødsel til 3 uger efterfulgt af parvist opstaldning fra 3 til 6 uger og (EP)

I forsøg 2 indgik 48 kalve fra fødslen til en alder af 8 uger, og de var opstaldet enten parvist eller enkeltvis fra fødslen.

Mere social adfærd og stærkere relationer

Resultaterne fra forsøg 1 viser, at de parvist opstaldede kalve interagerede mere med hinanden, hvad angår snus og slik, end de enkeltopstaldede kalve, som havde mulighed for snudekontakt gennem tremmer. Allerede indenfor 24 t efter overgangen fra enkeltopstaldning til parvis opstaldning udførte de tidligere enkeltopstaldede kalve lige så meget social adfærd som de kalve, der havde været parvist opstaldet fra fødslen (Fig 1). Samtidig var de parvist opstaldede kalve mere aktive, når de blev adskilt fra deres partner, hvilket indikerer, at fuld social kontakt styrker de

socialle relationer imellem kalvene.
Mindre frygtsomhed og bedre tilpasningsevne

Forsøg 2 viser, at de parvist opstaldede kalve holdt større afstand og var længere tid om at tage kontakt til et menneske, i forbindelse med en håndteringstest, end de enkelttopstaldede kalve. Adfærdsobservationer under ugentlige blodprøvetagninger viste, at de enkelttopstaldede kalve kæmpede mere imod, når de blev fastholdt under blodprøvetagning end parvist opstaldede kalve. Kalvenes reaktion på et menneske indikerer, at parvist opstaldede kalve kan være sværere at indfange, men under manuel håndtering (her blodprøvetagning) er de ikke mere frygtsomme end enkelttopstaldede kalve.

Sidst, men ikke mindst, reagerede de enkelttopstaldede kalve mere frygtsomt overfor en jævnaldrende kalv den første gang de fik adgang til fuld social kontakt til en anden kalv. Ved gruppering efter fravæning brugte de længere tid på at forsøge at få adgang til foderet, end de parvist opstaldede kalve, når ædepladsen var begrænset (Fig. 3).

Ph.D. projektet konkluderer, at social kontakt i mælkeperioden øger de sociale kompetencer og evnen til at tilpasse sig et nyt miljø. Opstaldning i små homogene grupper á 3-4 kalve har formentlig den samme positive virkning på adfærden.

Fig. 1: Varigheden af social adfærd ved en alder af henholdsvis 22 dage og 34 dage. Enkeltopstaldning med begrænset social kontakt i hele perioden (E), enkelttopstaldning med begrænset social kontakt efterfulgt af parvist opstaldning fra 21 dages alder (EP) og parvist opstaldning i hele perioden (P).

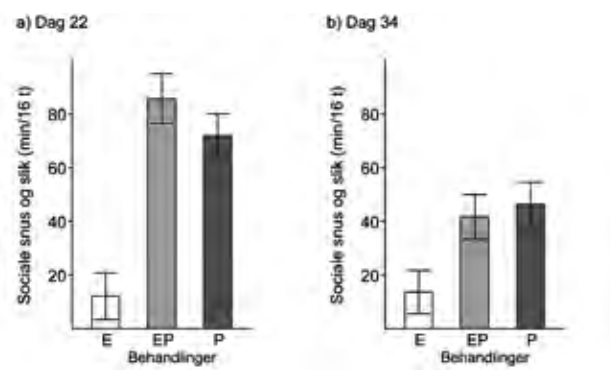

Fig. 2: a) Latenstid til kontakt til et passivt menneske forud for håndtering. b) Antal gange kalven gjorde modstand under den ugentlige blodprøvetagning. Data var transformeret forud for analysen og det tilbage transformerede gennemsnit i henholdsvis sekunder og antal gange er angivet på y-aksen. Enkeltopstaldede kalve (E) og parvist opstaldede kalve (P).

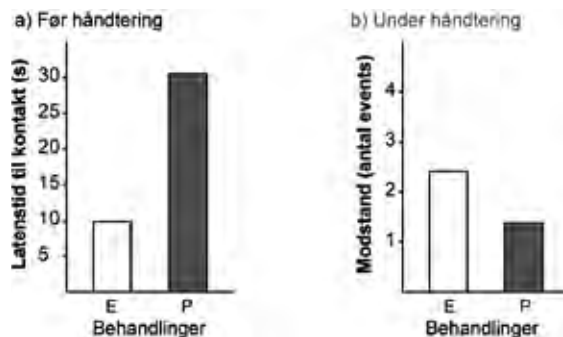
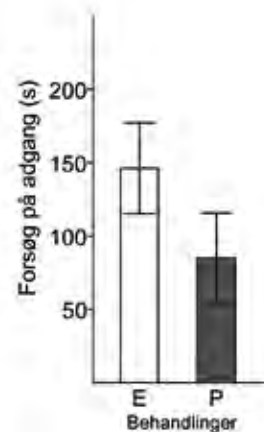

Fig. 3: Varighed (sekunder) af forsøg på at få adgang til kraftfoderet efter gruppering i en situation, hvor ædepladsen var begrænset. Enkeltopstaldede kalve (E) og parvist opstaldede kalve (P).

Flere oplysninger

Linda Rosager Duve,
 Aarbus Universitet, Foulum

Linda.Duve@agrsci.dk